

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LI.

Nr. 103.

Brașov, Luni, Marți, 10 (22) Mai

1888.

„Gazeta” iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumeră la toate ofi-
cele postale din țară și din
afară și la dd. colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. séu
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Brașov, 9 Mai st. v. 1888.

Nimic nu dovedește mai mult încordarea cea mare a situațiunii generale ca atitudinea, ce-o observă de un timp încoco pressa germană față cu monarchia noastră.

Diarele de toate culorile din Germania află de lipsă a accentua din timp în timp datorita ce o are Austro-Ungaria, în urma alianței ce a încheiat-o cu Germania, de a se pregăti pentru războiu, de a-și concentra și întări mereu forțele armate.

Îngrijirea cea mare pentru țara și unitatea armatei puterii aliate a îndemnat pe unele organe de frunte germane a se ocupa și de stările dinăuntru ale monarchiei habsburgice, discutându cu deamărunt influința ce o pot avea ele asupra organizațiunii unitare a armatei imperiale.

Cetitorii noștri își vor aduce aminte de articolul diarului „Kreuzzeitung”, cari au fost produsu atâta sânge rău între Unguri. Ideea conducătoare a acestor articule era că prin nisuițele Ungurilor de a se separa de Austria și prin regimul parlamentar arbitrar din Peșta, care prigonesce naționalitățile nemaghiare, se slăbește influința monarchică și se slăbesc și legăturile de unitate ale armatei împărătesci.

În zilele aceste veni un alt diar german de nuanță liberală și critică stările din Austria, totu din punct de vedere al dezvoltării unitare a armatei imperiale.

Într-un articol intitulat: „armata și naționalitățile în Austria”, exprimă „Vossische Zeitung” temerea ca nu cumva prin nisuițele naționale ale diferitelor popore din Austria se se aducă scădere organizațiunii unitare a armatei împărătesci. Și etă cum își esplică ea această temere:

Aprope întreaga pressă germană, dice „Vossische Ztg.”, își suprimă compătımirea ce o are pentru starea strimtorată a conaționalilor de dincolo de hotarele negru-galbene,

numai spre a nu provoca aparința unui amestec în afacerile interne austriace. Dér într-un punct pressa germană are cauză de-a urmări cu atențiune cele ce se petrec în Austria, în ce privesc adevă armata. Alianța noastră se întemeiază pe destoinicia de luptă a ambelor state. Dacă acesta se slăbește la unul din ele, celuilalt trebuie să-i fiă alianța numai spre greutate.

Vorbind apoi de destoinicia armatei austriace „Vossische Ztg.” dice, că cu toate desastrela dela 1859 și 1866 armata acesta a rămas una din cele mai escelente. Dér ceea ce o ține strinsă legată și unită este limba ei de serviciu germană și instrucțiunea unitară. În timpul mai nou însă totu mai mult se impune întrebarea, că ore nisuițele, naționale ce sunt mereu în creștere, și influința lor asupra școlei nu amenință a nimici vechea legătură.

„Vossische Ztg.” citează nise date statistice dintr-o vorbire a unui deputat nemțu din Viena, după cari cunoscința limbei germane scade totu mai mult la voluntarii, aspiranții de oficer și funcționarii de intendință ai armatei austriace, și dice, că o armată ai căreia membrii nu se pot înțelege întreolaltă „nu se va pute bucura de-o încredere necondiționată.” În fine întreabă dacă nu cumva cei chemați au intențiunea de a împărți armata în corpuri germane, cehice, maghiare slovene, polone și croate? Austria și-ar perde în mare grad destoinicia de a fi aliata Germaniei, dacă armata ei dintr-o „armată de popor” ar deveni o „armată de popor.”

N'a fostu destul însă cu atâta, ci raportorul numitei foi mai trage la îndoie și energia și consciința de putere a aliatului austro-ungar, susțindu că opinia publică din monarchia se teme de urmările unui războiu și este cu totul desperată din

causa nouelor sarcine ce se impun de necesitatea pregătirilor militare.

În contra imputării, că îi lipsește curagiul, ia în apărare populațiunea monarchiei noastre organul semi-oficios berlinesu „Post”, dér nu întârziă a-i reaminti îndatoririle, ce i le impune alianța încheiată cu Germania.

Este, dice „Post”, o datorită a Austro-Ungariei de a se pregăti pentru războiu și de a se întări mereu. Germanii au dreptul a aștepta dela ea să satisfacă acestei datorii, căci și densii sântu greu îndatoririle ce li sunt impuse de *casus foederis* față cu Austro-Ungaria și cari îi silescu ași încorda forțele militare mai mult decâtu s'ar pretinde numai pentru siguranța proprie a Germaniei. „Germania stă cu arma la picior și așteaptă același lucru dela Austro-Ungaria; a te plânge cât de greu este să stai în această pozițiune însemnă a arăta lipsă de putere și de vênjosie.”

Dér și celelalte diare din Germania se ocupă mereu și cu multă îngrijire de armata Austro-Ungariei. Odată dojenescu pe aliați să fiă mai energici în luarea măsurilor de pregătire, altădată îi îmbărbătează, și se silescu a răspândi îndoielile asupra valorii și forții armatei austro-ungare.

Se pare că a avut dreptate diarul vînesu, care a quis că provocările pressei germane ca să se dea atențiune armatei austriace sunt un semn, că încercările politice germane de a se pune pe picior de amiciți cu Rusia nu voiescu să reușescă.

Noi mai adaugem, că această deosebită îngrijire a pressei germane pentru țara armatei austro-ungare și pentru grabnica complotare a pregătirilor de războiu, este o dovadă, că situațiunea generală în adevăr a luat un caracter cât se pôte de serios și amenințător, așa că în fiecare

și ne putem aștepta la o izbucnire.

APELŪ

cătră toți alegătorii de partidul național român din cercul electoral al Caransebeșului.

Precum Vă este cunoscută, diata țării a scrisu încodată alegere de deputat diatal în cercul nostru electoral pentru periodul present al legislațiunii.

Acastă alegere este pusă pe ziua de Sâmbătă în 14 (26) Mai a. c.

Dorința demnilor noștri deputați de până acuma, și cu deosebire dorința multă meritului nostru conducător, a d-nului general Traian Doda, dorința inteligenței noastre este, ca să mai facem și acesta a treia alegere; să ne împlinim cu scumpătate datorința noastră de bun și credincios cetățen ai patriei, și să ne păstrăm cu sânteniă onorea cercului nostru electoral.

Dacă la alegerile de până acuma am dovedit, că suntem la înălțimea chemării noastre; dacă prin ținuta noastră am făcut, ca toți Românii din patriă să privescă cu fală la noi: atunci cu atât mai vortos trebuie să ne încordăm acumd toate puterile noastre, ca să dovedim și de astădată în fața lumii, că ne iubim patria; că apărăm cu totă resoluția adevăratele ei interese; că ne scim prețui ca patrioți și ca Români adevărați; că păstrându-ne individualitatea noastră națională, nisui din totă inima a trăi în pace și în bună înțelegere cu toți concetățenii din dulcea noastră patriă.

Alegătorilor!

În trecut n'am întreprinsu nimic fără scirea și învoirea D-Voștră; așa vom face și acuma: ne vom aduna în presera de alegere, ne vom sfătui frățesce și vom candida de deputat al nostru pe acela, pe carele mintea și inima noastră ni-l va arăta vrednic de încrederea noastră a tuturor.

Încodată Vă rugăm, veniți cu toți la Caransebeș la alegere pe ziua de Sâmbătă în 14 (26) Mai a. c. să facem o alegere, carea să arate, că suntem patrioți și Români vrednici de stima de până acuma.

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.”

14

Din viața și scrierile lui Nicolau Lenau.

După isvóre străine.

(Fine.)

X.

Catastrofa grozavă ce l'a ajunsu pe Lenau și dimpreună cu elu pe o înaltă societate de femei și bărbați, a trebuit să stîrnescă pretutinden compătımire și întrebarea cum și din ce cauză s'a întâmplat acestu grozavu incidentu, și în ce anume și-ar pute afla esplicare această tragică sorte ce l'a ajunsu pe nenorocitul poetu, care voia să caute așa de clar și simțirile cele mai ascunse ale omului. Încă și adu, aproape după patru decenii, abia ne putem esplica și încă numai în parte lucrul acesta. Ni-artu fi ușor să ne îndestulim în căutarea nenorocirii lui cu împrejurarea, că pierdendu-și echilibrul spiritualu din cauza multelor grijii ale vieții, ale războiului ce s'a desfășurat în mintea

lui între religiune și apostasiă, elu ar fi rămas învinsu drept jertfa multor lupte sufletesci. Dér această nu e destul, fiind-că din cele din urmă ale sale se vede destul de clar, cum și-a sciut elu domina pasiunile și înclinările revoluției spiritului. și că cel puțin în parte elu și-a putut învinge dușmanii săi interni. Er aceea, că în „Don Juan” a urmăritu o direcțiă forte sentimentală, nu arată altceva decât că simțirile lui încate și reținute până la începerea acestei lucrări, acum au trebuit să izbucnescă. Dér deși nu putem dice, că luptele sufletesci au fostu singurele pricinuitoare ale nebuniei sale, totuși nu putem nega, că ele și-au avut partea lor însemnată la această catastrofă. Că în ce constau aceste lupte uriașe, sperăm că vom arăta cu ocaziunea recenziunii operelor sale mai mar. E naturalu, că după atâtea clătînări continue în fine își îngropă ori-ce liniște sufletescă și totă basa firăscă a spiritului. Dacă la acestea vom mai adauge și înclinarea lui firăscă spre melancoliă, atunci lesne ne putem es-

plica pricina fundamentală a nenorocirii sale. Lenau însă era ca și predestinat spre toate, și încă nu numai se guse orice amărăciune, ci ca să golescă pocălul amarului până'n fundu. Acestora li-au succedat amăgirile ce le întâmpina adesea, căci trebuie să scim, că elu când simția iubire pentru o femeie, atunci cu trupă cu sufletu devenia robul suferințelor.

Scim prin câte a trecut Lenau, cunoscem nenorocul dragostelor sale, neajunsurile călătoriilor, casurile de bolă și alte miserii ce le-a întâmpinat, toate acestea au contribuit ca morositatea lui să crească forte tare.

Atunci scrisu elu „Blick in den Strom”, penultima lui poesiă. E posibil, că totu cam pe atunci a scrisu ultimele versuri, cari cuprind în miniatură întreaga sa viață, intitulată „Eitel nichts”. Cuprinsul e următorul: „Totu este van și nimica ori unde privescu; viața de multe ori este o călătoriă povestită, o vênătore zadarnică, în decursul drumului însă ne pierdem puterea.

Ah, dacă omul ar pute ajunge la scopul său ultim pămîntesc totu cu aceeași tînără figură a juneții, atunci asupra acestui jocu amu pute cel puțin rîde. Dér o putere necunoscută ne duce pe noi din oră'n oră; suntem asemenea ulciorului, care se crapă la fântână și alu cărui conținut picură pe drum; acum e gol, cine ar mai bea din el? Elu se aruncă între hărbur.

De aici înainte viața i-se părea o vanitate, o nimicnicie. Inima și mintea lui nu puteau să reziste gândurilor înfricoșate ce năvăleau asupra lui ca valurile Niagarei, așa încât elu în curîndu trebui să devină victima lor cea mai de compătimită. Și cu toate acestea starea lui Lenau cel puțin în primele luni nu era desperată. Întelnireacu cumnatul său Schurz dela 22 Octomvre s'a petrecut în modu cinstit. Cuvintele lui de multe ori erau nepricepute. Ei s'au preumblat prin grădină și Lenau a risu de câteva ori ca omul cu mintea întregă. În 5 Noemvre Schurz de nou îl cercetă și-lu află în voia bună. A cerut

Nici unul, se nu lipsescă dela împlinirea datorinței sale cetățenesci. Împliniți-vă această datorință cu sântenie și Dumnezeu străbunilor noștri, care nu ne-a părăsită nici odată, ne va ajuta și acum.

Caransebeș, în 4 (16) Maiu 1888.

In numele și din însărcinarea comitetului electoral:

Mihai Popoviciu, m. p. Ioan Bartolomei, m. p. v-presed.
Ioan Ionașiu, m. p. Patriciu Drăgălină, m. p. notar.

Sinodul archidieceșan din Sibiu.

Sedința III, ținută la 3 (15) Maiu a. c. Presidiul prezintă următoarele rugări:

a) a comitetului parochial din Nădășul săseș, pentru acordarea unui ajutor din fondurile archidieceșane; b) a comit. par. din Așel, pentru acordarea unui ajutor de 200 fl.; c) a preotului David Rusu din Șieul mare, pentru o remunerație anuală, pentru catechizarea la șola de stat de acolo; d) a învățătorului Ioan Bota din Cetea pentru un ajutor de 80 fl.; e) a învățătorului Mateiu Radu din Mesterhaza, pentru un ajutor; f) a preotesei văduve Elisabeta Fulea, pentru un ajutor din fondurile archidieceșane și g) a elevului de pedagogie din cursul al III Nicolau Rusu, pentru a i-se ierta din taca seminarială 60 fl. Tote se transpun comisiunei petiționare.

Urmază la ordinea dălei raportul comisiunei verificătoare, care prin raportul său propune spre verificare alegerea mai multor deputați. Se verifică.

Comisiunea verificătoare propune a se decide, că protestele contra alegerilor sunt a se înainta în termen de 10 zile la cons. archidieceșan. Se transpune comisiunei organizătoare.

Sedința a IV-a, ținută la 4 (16) Maiu anul c.

Presidiul prezintă petițiunile următoare: a) rugarea comitetului parochial din comuna Feredeș, pentru un ajutor de 200 fl.; b) rugarea comunei Agostin, pentru incorporarea la protopopiatul Cohalmului; c) rugarea parohialului Iosif Micu din Feldiă pentru acordarea unui ajutor anual de 100 fl.; d) rugarea preotesei văduve din Preșmer Ana Frațeș, pentru un ajutor și e) plânsorea preotului Mihail Contes, din Câmpeni, în cauza exercitării drepturilor ca preot. Tote petițiunile se predau comisiunei verificătoare.

Situațiunea din afară.

Sciri foarte îngrijitoare sosesc din Berlin. „Nordd. Allg. Ztg.“ anunță, precum ni s'a comunicat și nouă prin telegramă, că Germania e pe drumul de a lua represalii în contra Franței, însăprind dispozițiunile privitoare la

comunicațiunea dela graniță. Causa este, precum se scie, împedecarea unor călători germani de către autoritățile franceze de a trece granița.

Totodată se vorbește mereu și de represalii economice ce se vor lua în contra Rusiei. E vorba de a se opri închiderea graniței germane pentru cerealele rusești și oprirea introducerii de nouă valori rusești. „Vossische Ztg.“ dă, că lumea comercială din Berlin e foarte îngrijată din cauza acestor măsuri economice, cu care se amenință Rusia. Rușii s'au și pregătit de a răspunde la aceste măsuri prin introducerea de taxe vamale prohibitive la graniță pentru importul din Germania și prin restrângerea drepturilor Germanilor care locuiesc în Rusia.

În Berlin este o mare mișcare, mai ales din cauza amenințărilor ce le-a îndreptat organul lui Bismarck în contra Franței. Situațiunea politică se consideră a fi aș și mai nefavorabilă ca până acum. Organul cancelarului mai accentuează și însăprirea cestiunii orientului.

O surprindere dureră.

Primim din Bucuresci o corespondență care dă esprime legitime indignări, ce a cuprins pe frații noștri trecuți de aici în România, din cauza unui articol apărut în „Națiunea“ dela 3 (15) Maiu, care numai de sentimente românesci n'a fost inspirat. Acesta a trebuit să surpindă pe toți cu atât mai mult, cu cât se scie că „Națiunea“ e organul d-lui Dumitru Brătianu și cu atât articolul a fost publicat tocmai în ziua sărbătorii naționale de 3 (15) Maiu.

Eată ce ne scrie un amic de dincolo ală causei române:

Bucuresci, 7 Maiu 1888.

În „Națiunea“, organul d-lui Dumitru Brătianu, s'a publicat în numărul dela 3/15 Maiu un prim-articol, care tăbăresce asupra fraților de peste munți. Eram obișnuși să audim adeseori despre persecuții pornite de străini împotriva fraților de dincolo. Parveniții de peste Dunăre nu priviau și nu priveau cu ochi buni imigrațiunea unui element național în România.

Spre România au fost și încă sunt îndreptate două curente de imigrațiune: unul de peste Carpați, er altul de peste Dunăre. În vreme ce de peste Dunăre am primit și primim o mulțime de elemente desmetice, omeni veniți numai să stăcă țera, pe atunci de

peste Carpați ni-au venit elemente sănătoșe și naționale. Chiar astăzi se adăpostesc la sinul ospitalității noastre o mulțime de străini de peste Dunăre, cari lucrează la coruperea societății și mai mult la dărăpănarea statului român: Bulgari, Sărbi, Greci vin și astăzi cu ghiotura pentru a se căpătu la noi.

E natural deci, ca acești omeni să se năpustescă asupra imigrațiunii sănătoșe ce ne vine de peste Carpați.

Chiar în numărul dela 3/15 Maiu, o di mare pe care frații de dincolo o serbeză în fiecare an, di de mântuire națională, unul dintre acești străini de peste Dunăre — căci Român nu pôte fi — publică în „Națiunea“ — cred că fără scirea d-lui Brătianu — un articol insultător la adresa acestor frați ai noștri și la a acelora, cari ocrotesc pe Românii de dincolo veniți la noi pentru ași agonisi pânea de tôte zilele prin muncă onestă și prin lucrare românescă, er nu pentru a se îmbogăți în contul țării și a face serviții străinilor.

„Când cu reforma programei școlilor noastre în anul 1860, se aduseră o mulțime de profesori de peste Carpați. Mulți dintr'înși erau cu desăvârșire ignoranți“ — continuă a dă autorul articolului insultând astfel până și memoria neuitatului Român de peste munți A. T. Laurianu... — Toți aceia cari nu puteau găsi o ocupație în orașele de peste Carpați, alergară aci ca în pământul făgăduinții!!! Mulți dintr'înși n'aveau nici chiar pașaportul de trecere graniței, necum certificatul de absolvire a unor studii serioșe și cu tôte aceste ei se străcurau în funcțiuni, care se refusu indigenilor.... „Numele de Român de peste Carpați n'ar trebui“ — adauge străinul — „să fiă luat drept un titlu, precum el nu constituie o specialitate. Din nenorocire, mulți înși se prevală de această însușire spre a face dintr'înși un titlu academic. Cunoscem pe mulți din acești domni, cari fără a fi trecuți prin vre-una din probele cerute de lege pentru dobândirea unei catedre, ocupă în învățământul posturii însemnate.... Acesta era norma nefastului Sturdza... Pe această cale ar voi unii să împingă pe actualul ministru... Sistemul de chiverniseală al d-lui Sturdza trebuie să înceteze odată...“

Aceste pasaje, ce vi le citez sunt de ajuns pentru ca să scim, că autorul articolului nu pôte să fiă decât unul dintre cei veniți de peste Dunăre un străin supărat de lucrarea românescă a fraților de peste munți.

Adevărații Români din România îmbrățișează cu iubire pe frații de peste munți pribegiți și adăpostiți la noi și le dau privilegii pentru a munci și ași pute dobândi o esistență cinstită.

Supărat pe fostul ministru al instrucției, străinul insultă chiar pe actu-

alul șef și pe directorul instrucției și cutilor ai căror părinți au fost Românii ardeleni. La 1860 părinții acestor doi bărbați au adus în țera tineri muncitori pentru a organiza instrucția națională. Străinii ocupau funcții mai bogat retribuite, „dascăli“ împreună cu atâtea lipsuri și greutate era lasă Românii de peste munți

Chiar astăzi Transilvănenii sunt puși totă acolo unde e munca mai grea. Ei nu așteptă altă remunerație decât să pôte trăi de aș pe mâne, der cu conștiința că contribuiesc la înaintarea nemului românesc, er nu la dărăpănarea lui.

SCRILE DILEI.

Cu privire la procesul de presă al d-lui general Traian Doda, despre care am comunicat cu altă ocaziune, că s'ar fi amănat pe ziua de 24 Iuliu, „Luminătorului“ i se scriu acum din Arad următoarele: „În 15 Maiu n. deja au primită invitare membrii juriului d'acî, da se presenta la 14 Iuliu pentru pertractarea procesului con. Tr. Doda. Astăzi aceiași membri fuseră avisați, că în numă di se va pertracta alt proces, nu cel al d-lui gen. Doda. D'odată a venit ordinul dela prim-pocur. gen. Cosma, la trib. d'acî: ca să i-se substărnă actele referitoare la procesul Doda, ceea ce er și făcut. O sciu acesta din isvor sigur, der confidențial. Se crede că cei dela B-Pesta vor să sisteze procesul contra d-lui Doda. Vom vedă. Destul că de astă dată dispozițiunile comunicate de mine sunt necunoscute în public, nici acusatului nu i-s'au comunicat.“

Foile unguresci aduc scirea, că în 26 Maiu c. se va face pentru cercul electoral al Caransebeșului noua alegere de deputat dietal, în locul d-lui M. Popovici. „E probabil, dăc „K.-r.“, că Românii éraš vor pași cu un astfel de candidat, care nu s'ar va presenta mandatul său în dieta.“

Pentru serviciile aduse maghiarisării ministrul Trefort a răsplătit cu câte 50 fl. pe preoții gr. or.: Ion Ivantă din Boholț, Ion Vătășanu din Căpelnă de sus, Ion Ciocăș din Cărbunari, Pant. Pop din Osvain, Alex. Predovici din Anăș, Const. Prie din Săcădate, Tanase Vonja din Porumbu-mare.

Nu vor fi uitați!

Foile unguresci aduc scirea, că Curia r. din Pesta a respins însinuarea nulității făcute de d-lui Ion Slavic contra sentinței tribunalului din Cluș, aduse pe basa verdictului curții cu jurați.

Din Slimici, de lângă Sibiu, se scrie, că o parte a locuitorilor s'ar fi revol-

hărtă de epistole și scris felicitări binevoitoare familiei Reinbeck cu litere curate și frumoșe. Dedesubtă scris cuvintele din cunoscută odă a lui Horațiu: „Integer vitae, scelerisque purus“, der le șterse dăcend: „Pôte vor crede că veu să mă fălescă“. Cu atât mai cuprins de patimă era însă în zilele următoare, când primi din Viena mai multe epistole: „Der dela Sofia nimic? Așa dără totuși a murit!“ Când în ziua următoare primi epistolă dela ea, o luă în mână, obrăji îi roșară ca flacăra, ochii îi schinteiau. După aceea o cetă aprăpe cu lacrimi. Intre rânduri era intercalată și un vers: „Aruncăte'n furtună“. Lenau aduse cu mâna tremurătoare: „Der eu nu voi să facă“. Când îl cuprinsă bôla cu totul, adeseori dăcea, că el e regele Ungariei. Înainte de Decemvre starea lui da tot spre mai rău. Uneori vorbea în jocuri de cuvinte: „Eu nu sunt deliric, ci poet liric“. Când în 3 Decemvre cumnatul său Schurz voi să ia adio dela el, se turbură grăznic și voi să-l bată.

Lenau rămase în institutul din Winenthal până în Maiu 1847. În primăvera anului 1845, Zeller se declară că tot mai are speranțe de bine, deore ce bolnavul e conșiu de bôla sa și nu e stăpănit de idei fixe. Er când în Aprilie ajunse la cunoscuta publică fama, că Lenau ar fi scris frumosul sonet „Rheinischer Beobachter“, vestea despre însănătoșarea lui deveni generală; der încurându acesta se desmînți, er Zeller răspunse întrebărilor ce i-se făceau că, ce-i drept, Lenau scrie singuratică rënduri, der că între acestea nu se află nici o legătură de idei. Sonetului amintit însufleți pe Ausperg ca să felicite pe Lenau de cântecul său deșteptător la o nouă viață, ba chiar și Sofia îi adresă o epistolă foarte frumoșă.

Compătımirea și îngrijirea cât se pôte de bună nu i-a lipsit poetului nici după depărtarea cumnatului său. Umland și Kerner îi scriau dese epistole, făcend tot posibilul pentru ușurarea bôlei sale. Der mai mult decât toți îngrijau de el singuraticii membri din familia Rein-

beck. În Iuliu 1845 veni la el chiar și fidanța sa Maria, der n'a putut vorbi cu el nimic. Cu câteva zile mai târziu Dr. L. A. Frankl, medic și poet, îl cercetă pe Lenau și astfel scrie despre el: „...El fugea într'una în sus și în jos, fluera, juca, ingenunchea, după aceea éraš se ridica sus, își apuca violina, își aprindea țigara și cânta și fuma jucându. De multe ori apuca câte-un scaun strigându: „Sunt tare, pôte cuceri lumea.“ Pe când vorbea lui era întortochiată, m'am despărțit de el cu inima zdrobită de milă.“

Înainte de 1846 mulți se nutriau cu speranța, că însănătoșarea poetului e posibilă, der acesta țin puțin, căci în Martie 1847 Zeller îi scrie lui Schurz, că se pôte observa cât de bine timporea minții lui Lenau ceea ce puțină speranță de însănătoșare pôte da. Pe la finea lunii Aprilie Schurz veni în Winenthal ca, după deciziunea familiei sale, să-l ducă în Viena în institutul dōblingian. Ei plecară din Winenthal în 11 Maiu, er în 15 ajunseră în

Viena. Multă ostenelă i-a costat cumnatului său ca să-l aducă la ordine. Lenau adeseori era ca un animal turbat, săric și răcnia. Bolnavul fu transportat în institutul Dr.-lui Gärger. Proprietarul institutului era amicul lui Lenau cu care poetul înainte de acesta cu câți-va ani veni în Dōbling, der Niemsch nu voia cu nici un preț a intra în institutul dăcend: „Și așa destul de timpuriu am venit eu aici.“ În institutul ajunse Lenau în 15 Maiu 1847. Aici îl vizitau mulți cunoscuți. În Iuliu s'a ținut un consiliu de medic asupra lui, în care luară parte cele dintău capacități medicale din Viena. Maioritatea consiliului constată, că bôla de creeri a poetului nu se mai pôte vindeca.

Bolnavul arăta ore care liniște, der spre musică tot mai avea aplecare. Treptele ce duceau în odaia lui frumoș mobilată erau ornate pe de lături cu busturile bărbaților mari. Când odată mama lui Gärger îl făc atentă la unul din aceste busturi dăcend: „Iată Homer.“

Publicare de licitație.

Din partea Comitetului parochial român gr. or. alți Sf. Treimi din Brașov, preurbiul Tocile, se escrie licitație minuendă pentru zidirea a optă odăi pentru femeii bătrâne în curtea bisericii Sf. Treimi, din fundațiunea generosului Ioan G. Manu.

Licitația se va ține în 19 (31) Maiu a. c. la 2 ore după amiază în scola română de pe Tocile.

Ca basă a licitației va servi planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitație care se pot vedea la d-lu epitrop parochial Ioan Stinghe.

Prețul strigării este de 5466 florini v. a.

Măștrii amatori de a licita să se prezente la termenul numit avându a depune vadiu de 10% dela prețul strigării. Până la licitație se primesc și oferte închise cu același vadiu, în care oferentul să declare că se supune condițiunilor de licitație.

Brașov, 5 (17) Maiu 1888.

Vasile Sfetea,
președinte

65,2-1

Nr. 41-1888

Senatul scolastic.

CONCURSŪ

pentru ocuparea stațiunii docențiale din parochia gr. cath. Romuli din vicariatul Rodnei, carea devenise vacantă, cu soluțiune anuală de 200 fl. v. a., cuartir provădūt cu edificie economice, lemne focali gratis și grădina școlei în folosința învățătorului.

Doritorii de a dobândi această stațiune au de ași așterne rugărilor lor provădute cu documentele de cualificațiune docențiale la senatul scolastic conf. gr. cath. din Romuli, posta ultimă Năsăud, până în 10 Iunie 1888.

Din ședința senatului scolastic conf. gr. cath. ținută în 29 Aprilie 1888.

Paul Chita,
președintele senatului scolastic.

60,3-3

IOSIF GAVORA.

Pentru lucru eminent și gust bun la espozițiunea regnicolară din 1885 din Budapesta, distins cu medalia cea mare a espozițiunii.

In Budapesta, strada Váczy Nr. 17.

Recomandă obiectele necesare pentru

adjustarea bisericilor și capelelor

cu cele ce sunt provădūt în abundență pentru prețurile cele mai moderate, și lucrute cât se pōte mai frumos, anume:

Odăjii felon

și altele, după ritul gr. oriental.

Prapori și stindarde pentru reuniuni.

Stindarde pentru pompieri, copii de scola, reuniuni industriale, reuniuni de cântări și

Primesc repararea hainelor vechi precum și aurărirea și argintărirea pe lângă prețuri moderate.

Cusături cu aur, argint și mătășă și haine bisericesci, cusute cu fir de aur, argint și mătășă.

Dantale bisericesci. Invălitore de prestol. Mărfuri bisericesci. Damaste etc.

Punctualitatea mî-o pot adeveri prin mai multe sute de epistole de recunoștință.

Cataloge de prețuri la dorință trimitt libere de post-por

179,30-24

reuniuni de inmortare.

Statue, policandre, potire și chipuri sfinte, sfeșnice pentru altari și de părete, candel. Iconostase, chipuri pentru fruntariu. Inmortarea Domnului etc. etc.

Se deschide abonamentu pre anul 1888

la

AMICUL FAMILIEI. Diaru beletristic și enciclopedic-literar — cu ilustrațiuni. — Cursul XII. — Apare în 1 și 15 di a lunei în numeru câte de 2—3 cōle cu ilustrațiuni frumose; și publică articlii sociali, poesii, novele, schițe, piese teatrale ș. a. — mai departe tracteză cestiuni literare și sciēntifice cu refesiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a Românilor de pretutindena, precum și a celorlalte poporațiuni din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste totu nisuesce a întinde tuturor indiviților din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulu de prenumerațiune pre anul întregu e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci—lei, plătibil și în bilete de bancă ori marce postal.

PREOTUL ROMÂNŪ. Diaru bisericesc, scolar și literar — cu ilustrațiuni. — Cursul XIV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ cōle; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor sciēntelor teologice și între aceștia mulțime de predice pre dumineci, serbător și diverse ocașuni, mai alesu funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și sciēntifice-literari; și în urmă totu soiulu de amēnunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericescă, scolară și literară. — Prețulu de prenumerațiune pre anul întregu e 4 fl. — pentru România 10 franci—lei, plătibil și în bilete de bancă ori marce postal.

Colectanții primesc gratisu totu alu patruea esemplar.

Numeri de probă se trimitt gratisu ori-cui cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU” în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totu de aci se mai pot procura și următoarele cărți din editura propriă:

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Romani, invederite și rectificade de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețulu 30 cr.

Renascerea limbii românesce în vorbire și scriere invederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulu broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tote trei impreună 1 fl.

Cuvântări bisericesci la tōte sērbătorile de peste anu, de I. Papiu. Unu volumu de preste 26 cōle. Acest optu de cuvântări bisericesci întrece tōte opurile de acestu soi aparute până acum — avēndu și o notiță istorică la fiă-care sērbătoare, care arată timpulu întrodūcerii, fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sērbătoare. Prețulu e 2 fl.

Barbu cobzariulu. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulu 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 20 cr.

Idealulu perdutu. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 15 cr.

Opera unui omu de bine. Novelă originală. — Continuarea novej: **Idealulu pierdutu** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 15 cr.

Fântăna dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Codreanu craiulu codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Ultimulu Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Elu trebuie să se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțu. Prețulu 25 cr.

Branda seu Nunta fatală. Schiță

din emigrarea lui Dragoșu. Novelă istorică națională. Prețulu 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețulu 30 cr.

Probitatea în copilăria. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulu 10 cr.

Hermanu și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețulu 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.

Petulantulu. Comediă în 5 acte, după Augustu Kotzebue, tradusă de Ioan St. Șuluțu. Prețulu 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicoră, prof. gimnas. — Cu portretulu M. S. Regina României. Prețulu 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unu volumu de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulu redusu (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafir și viorele, poesii populare, culesse de Ioan Popu Reteganu. Unu volumu de 14 cōle. Preț. 60 cr.

Tesaurulu dela Petrosă seu Cloșca cu pui ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulu 20 cr.

Biblioteca Sătenui Românu. Cartea I, II, III, IV, cuprindū materii forte interesante și amusante. Prețulu la tōte patru 1 fl. — câte una deoseb 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii forte interesante și amusante. Prețulu 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciū și chemiă. Prețulu 50 cr.

Economia pentru școlele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulu 30 cr.

Indreptar teoretic și practic pentru învățământulu intuitiv în folosul elevilor normal (preparandiali), a învățătorilor și a altor băbați de scola, de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Prețulu unui esemplar cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-unu op, întocmit după lipsele școlerilor nostre în mēsură în care este acesta, pentru aceea ilu și recomandăm mai alesu directorilor și învățătorilor ca celor în prima liniă interesați.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Romani. De V. Gr. Borgovan. Prețulu 15.

Manualu de Gramatica limbii române pentru școlele poporale în trei cursuri de Maximu Popu, profesor la gimnasiulu din Năsăud. — Manualu aprobat prin ministeriulu de culte și instrucțiune publică cu rescriptulu de datu 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulu 30.

Gramatica limbii române lucrată pe base sintactice de Ioan Buteanu, prof. gimn. Unu volumu de peste 30 cōle. Prețulu 2 fl.

Manualu de stilistică de Ioan F. Negruțu, profesor. Op aprobat și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptulu de datu 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică forte bogată a acestui op — cuprindū compozițiuni de totu soiulu de acte obveniente în referințele vieții social — se pōte întrebuița

cu multu folosu de cătră preoți, învățători și alți cărturari romani. Prețulu 1 fl. 10 cr.

Nu mă uita. Colectiune de vierșuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitafiă ș. a. Prețulu 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în scola populară pentru învățători și preparanți. Broș. I. scrisă de Gavrilu Trifu profesor preparandial. Prețulu 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarulu sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci forte frumosu ilustrată. Prețulu unui esemplar broșurat 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 60 cr., legat mai finu 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legatură de luxu 1.50—2.50

Micul mărgăritaru sufletesc. Cărtică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumosu ilustrată, pentru pruncii scolar de ambe secsele. Prețulu unui esemplar broșurat 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărtică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolar de ambe secsele. Cu mai multe icōne frumose. Prețulu unui esemplar 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulu Prea Santei Vergure Maria a Născătoarei de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumose. Cu icōne frumose. Prețulu unui esemplar spedit franco 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isus Christos. Prețulu unui esemplar legat și spedit franco e 15 cr.